

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/25-23643/2

Podgorica, 17.07.2025. godine

Za: MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I DEMOGRAFIJE,
Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Damiru Gutiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti

Veza: Vaš akt broj: 07-128/25-4693/4 od 09.07.2025. godine

Poštovani gospodine Gutiću,

Povodom *Predloga zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dopune Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti donose se u cilju usklađivanja sa Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta, imajući u vidu da će se vještačenje invaliditeta vršiti u skladu sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta, čime će se obezbijediti primjena jedinstvenog modela vještačenja invaliditeta.

Uvidom u dostavljeni Predlog zakona i Izveštaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da implementacija istog ne zahtijeva dodatno izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta države.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

S poštovanjem,

PREDLOG

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI

Član 1

U Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24 i 33/25) poslije člana 4 dodaje se novi član koji glasi:

„Cilj socijalne i dječje zaštite

Član 4a

Socijalna i dječja zaštita ima za cilj unapređenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite:

1) dijete:

- bez roditeljskog staranja;
- čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara;
- sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom;
- sa teškoćama u razvoju;
- sa problemima u ponašanju;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
- koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
- žrtva trgovine ljudima;
- kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava;
- koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja;
- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite;

2) mlado lice:

- koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite;

3) odraslo i staro lice:

- sa invaliditetom;
- koje zloupotrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
- koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
- žrtva trgovine ljudima;
- koje je beskućnik;

- trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
- kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite."

Član 2

U članu 19 stav 1 poslije tačke 9 dodaje se nova tačka koja glasi:

- „ 9a) **lice koje nema radnu sposobnost** je:
- dijete do navršenih 15 godina života;
- lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta;
- lice kome je utvrđen prvi stepen potrebne podrške za ravnopravno uključivanje u društvo (u daljem tekstu: stepen potrebne podrške) i za koje je utvrđen privremeni gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta;
- lice koje je navršilo 67 godina života;"

Poslije tačke 10a dodaje se nova tačka koja glasi:

- „10b) **samohrano lice** je punoljetno lice koje nema radnu sposobnost i koje nema srodnike koji su u skladu sa zakonom dužni da ga izdržavaju ili ima srodnike koji nijesu u mogućnosti da ga izdržavaju;"

Poslije tačke 11a dodaju se dvije nove tačke koje glase:

- „11b) **lice sa invaliditetom** je lice koje ima dugoročna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja koja u sadejstvu sa različitim barijerama mogu otežati njegovo puno i efektivno učešće u društvu na osnovu jednakosti sa drugima, uključujući i dijete sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom;

- 11c) **dijete sa teškoćama u razvoju** je dijete kome je potrebna podrška zbog razvojnih, socijalnih i kulturoloških prepreka;"

Član 3

Poslije člana 21 dodaje se novi član koji glasi:

„Materijalno obezbjeđenje

Član 21a

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice:

- 1) dijete koje nije na redovnom školovanju, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- 2) lice koje nema radnu sposobnost;
- 3) sposoban za rad, pod uslovom da je:
 - trudnica;
 - samohrani roditelj;
 - roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom;
 - lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu;

- lice poslije navršene 18. godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje;

- dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci.

Pravo iz stava 1 tačka 3 al. 2 i 3 ovog člana pripada i usvojiocu, staraocu ili hranitelju.

Lice iz stava 1 tačka 3 alineja 4 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje najduže pet godina od dana završetka školovanja.

Lice iz stava 1 tačka 3 alineja 6 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje kao pojedinac najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno prestanka starateljstva.“

Član 4

U članu 22 stav 1 poslije tačke 7 dodaje se nova tačka koja glasi:

„7a) „centar za socijalni rad utvrdi da lice koje je dužno da daje izdržavanje nije u mogućnosti da izdržava lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom;“.

Poslije tačke 9 dodaje se nova tačka koja glasi:

„9a) pojedincu, odnosno članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa protekla najmanje jedna godina ili ako je po prestanku radnog odnosa to lice izgubilo radnu sposobnost;“.

Član 5

Poslije člana 24 dodaje se novi član koji glasi:

„Mogućnost izdržavanja

Član 24a

Ako lice koje nema radnu sposobnost ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, dužan da daje izdržavanje, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da daje izdržavanje u skladu sa ovim zakonom, ako ta obaveza nije utvrđena odlukom suda.

Srodnik je u mogućnosti da daje izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako:

1) prosječni mjesečni prihodi porodice iz prethodnog kvartala prelaze petostruki osnov utvrđen članom 22 stav 1 tačka 1 ovog zakona;

2) ima u vlasništvu, odnosno koristi poslovni prostor utvrđen članom 22 stav 1 tačka 2 ovog zakona;

3) ima u vlasništvu, odnosno koristi stan, odnosno stambenu zgradu u obimu većem od dvostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 3 ovog zakona;

4) ima u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu utvrđenom članom 22 stav 1 tačka 4 ovog zakona;

5) ima u vlasništvu, odnosno koristi poljoprivredno zemljište, odnosno privredne šume, odnosno drugo zemljište u površini većoj od petostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 5 ovog zakona.“

Član 6

Poslije člana 25 dodaje se novi član koji glasi:

„Utvrđivanje prava na materijalno obezbjeđenje neposrednim uvidom

Član 25a

Izuzetno od člana 22 ovog zakona, ovlašćeno lice centra za socijalni rad može, radi ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, predložiti da se izvrši neposredan uvid od strane komisije centra za socijalni rad ako je pojedinac lice koje nema radnu sposobnost ili je samohrani roditelj, odnosno ako su svi članovi porodice lica koja nemaju radnu sposobnost.

Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra za socijalni rad iz reda zaposlenih.

Komisija iz stava 1 ovog člana daje nalaz i mišljenje da li porodica, odnosno pojedinac, odnosno samohrani roditelj ima potrebu za materijalnim obezbjeđenjem.

Pravo na materijalno obezbjeđenje za porodicu iz stava 1 ovog člana može se priznati za period od tri mjeseca, uz obavezu preispitivanja po službenoj dužnosti.

Sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 7

Poslije člana 30 dodaje se novi član koji glasi:

„Ugovor o doživotnom izdržavanju

Član 30a

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom, odnosno lice koje je navršilo 67 godina života, a koje ima imovinu, ukoliko sa centrom za socijalni rad zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.“

Član 8

Poslije člana 32 dodaje se novi član koji glasi:

„Lična invalidnina

Član 32a

Pravo na ličnu invalidninu ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i četvrti stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

Pravo na ličnu invalidninu može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da nije korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima.

Visina lične invalidnine iznosi 178 19 eura mjesečno.“

Član 9

Poslije člana 33 dodaje se novi član koji glasi:

„Dodatak za njegu i pomoć

Član 33a

Pravo na dodatak za njegu i pomoć ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i treći stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo u skladu sa drugim zakonima i da nije korisnik prava na ličnu invalidninu u skladu sa ovim zakonom

Visina dodatka za njegu i pomoć iznosi 65.35 eura mjesečno.“

Član 10

Poslije člana 176 dodaju se tri nova člana koji glase:

„Započeti postupci

Član 176a

Postupci za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom započeti prije početka primjene ovog zakona okončaće se po propisima po kojima su započeti.

Nastavak rada komisija

Član 176b

Komisije iz člana 80 ovog zakona nastavljaju sa radom do okončanja postupaka iz člana 176a ovog zakona.

Nastavak korišćenja prava

Član 176c

Korisnici prava iz socijalne i dječje zaštite koji su ostvarili prava po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tih prava.“

Član 11

Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 4, člana 19 stav 1 tač. 9, 10, 11 i 11a, člana 21, člana 22 stav 1 tač. 7 i 9, čl. 24, 25, 30, 32, 33, 80 i 81 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24 i 33/25).

Član 12

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od od dana početka sprovođenja postupaka jedinstvenog vještačenja invaliditeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Predloga zakona izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5, a u vezi sa članom 68 Ustava Crne Gore („Službeni list Crne Gore „, br. 1/07 i 39/13) kojim je, pored ostalog, predviđeno da se zakonom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru, odnosno jemči se posebna zaštita lica sa invaliditetom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJA ZAKONA

Crna Gora je donijela Zakon o ratifikaciji Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom sa opcionim protokolom u julu 2009. godine. Svrha Konvencije jeste promovisanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i osnovnih sloboda od strane svih lica sa invaliditetom kao i promovisanje poštovanja njihovog urođenog dostojanstva.

U Crnoj Gori invaliditet se sada utvrđuje u pet različitih resora: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije (u oblastima: socijalne zaštite, boračke zaštite, PIO), Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (zapošljavanja) i Ministarstvu prosvjete i nauke, i to na osnovu 5 zakonskih i 27 podzakonskih akata.

Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta koji je u proceduri kod Skupštine Crne Gore obezbjediće se primjena jedinstvenog modela vještačenja invaliditeta koji je usklađen sa Konvencijom, i kojim se potencira potreba da je pored uvida u dijagnoze bolesti i oštećenja koje su dovele do invaliditeta, neophodno imati i prikaz potencijalnih prepreka adekvatnom i nesmetanom učestvovanju u zajednici lica sa invaliditetom, bez diskriminacije i na ravnopravnoj osnovi.

Dan početka primjene Predloga zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta je istovremeno i krajnji rok za usklađivanje zakona kojima je do sada bilo uređeno obavljanje poslova vještačenja u pojedinačnim resorima, te će biti samo potrebno da se sredstva koja su za tu namjenu opredjeljivana tim resorima nakon početka primjene ovog zakona (u 2026. godini) usmjere Zavodu.

Cilj Predloga zakona izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je usklađivanje pojedinih njegovih odredaba sa Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐENARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti usklađen je sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom koju je Crna Gora ratifikovala 2009. godine. Važno je napomenuti da je EU potpisala Konvenciju UN o

pravima osoba sa invaliditetom 30. marta 2007. (IP/07/446) i od tada su je potpisale sve države članice EU. To je prvi put u istoriji da je EU postala članica nekog međunarodnog sveobuhvatnog ugovora o ljudskim pravima.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U članu 1 Predloga zakona poslije člana 4 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti dodat je novi član 4a kojim je preciziran postojeći član 4 Zakona a u skladu sa u skladu za zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta. Predloženim članom propisano je da socijalna i dječja zaštita ima za cilj unapređenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice. U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite dijete (bez roditeljskog staranja; čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara; sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom; sa teškoćama u razvoju; sa problemima u ponašanju; koje zlostrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva; koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; žrtva trgovine ljudima; kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava; koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja; trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite; mlado lice (koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite; odraslo i staro lice (sa invaliditetom; koje zlostrebljava alkohol, drogu ili druga opojna sredstva; koje je žrtva zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i nasilja u porodici ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva; žrtva trgovine ljudima; koje je beskućnik, trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Članom 2 Predloga zakona u članu 19 stav 1 poslije tačke 9 predloženo je da se dodaje nova tačka 9a) **lice koje nema radnu sposobnost** je: dijete do navršanih 15 godina života; lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta; lice kome je utvrđen prvi stepen potrebne podrške i za koje je utvrđen privremeni gubitak radne sposobnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta; lice koje je navršilo 67 godina života. Poslije tačke 10a dodaje se nova tačka 10b) **samohrano lice** je punoljetno lice koje nema radnu sposobnost i koje nema srodnike koji su u skladu sa zakonom dužni da ga izdržavaju ili ima srodnike koji nijesu u mogućnosti da ga izdržavaju. Poslije tačke 11a dodaju se dvije nove tačke 11b) **lice sa invaliditetom** je lice koje ima dugoročna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja koja u sadejstvu sa različitim barijerama mogu otežati njegovo puno i efektivno učešće u društvu na osnovu jednakosti sa drugima, uključujući i dijete sa smetnjama u razvoju, odnosno invaliditetom i 11c) **dijete sa teškoćama u razvoju** je dijete kome je potrebna podrška zbog razvojnih, socijalnih i kulturoloških prepreka.

Članom 3 Predloga zakona predloženo je da se poslije člana 21 dodaje novi član 21a koji glasi da pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice: dijete koje nije na redovnom školovanju, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore; lice koje nema radnu sposobnost; sposoban za rad, pod uslovom da je: trudnica; samohrani roditelj; roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom; lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu; lice poslije navršene 18. godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje; dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci. predloženo je da pravo iz stava 1 tačka 3 al. 2 i 3 ovog člana pripada i usvojiocu, staraocu ili hranitelju. Propisano je da lice iz stava 1 tačka 3 alineja 4 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje najduže pet godina od dana završetka školovanja. Predloženo je da lice iz stava 1 tačka 3 alineja 6 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje kao pojedinac najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno prestanka starateljstva.

Članom 4 Predloga zakona u članu 22 stav 1 poslije tačke 7 dodaje se nova tačka koja glasi: 7a) „centar za socijalni rad utvrdi da lice koje je dužno da daje izdržavanje nije u mogućnosti da izdržava lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom. Predloženo je da se poslije tačke 9 dodaje nova tačka koja glasi: 9a) pojedincu, odnosno članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa protekla najmanje jedna godina ili ako po prestanku radnog odnosa to lice nema radnu sposobnost.

Članom 5 Predloga zakona predloženo je da se poslije člana 24 dodaje novi član 24a koji glasi: Ako lice koje nema radnu sposobnost ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, dužan da daje izdržavanje, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da daje izdržavanje u skladu sa ovim zakonom, ako ta obaveza nije utvrđena odlukom suda. Srodnik je u mogućnosti da daje izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako prosječni mjesečni prihodi porodice iz prethodnog kvartala prelaze petostruki osnov utvrđen članom 22 stav 1 tačka 1 ovog zakona; ima u vlasništvu, odnosno koristi poslovni prostor utvrđen članom 22 stav 1 tačka 2 ovog zakona; ima u vlasništvu, odnosno koristi stan, odnosno stambenu zgradu u obimu većem od dvostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 3 ovog zakona; ima u vlasništvu zemljište u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu utvrđenom članom 22 stav 1 tačka 4 ovog zakona; ima u vlasništvu, odnosno koristi poljoprivredno zemljište, odnosno privredne šume, odnosno drugo zemljište u površini većoj od petostrukog obima utvrđenog članom 22 stav 1 tačka 5 ovog zakona.

Članom 6 predloženo je da se poslije člana 25 dodaje se novi član 25a koji glasi: Izuzetno od člana 22 ovog zakona, ovlašćeno lice centra za socijalni rad može, radi

ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, predložiti da se izvrši neposredan uvid od strane komisije centra za socijalni rad ako je pojedinac lice koje nema radnu sposobnost ili je samohrani roditelj, odnosno ako su svi članovi porodice lica koja nemaju radnu sposobnost. Predloženo je da Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra za socijalni rad iz reda zaposlenih. Predloženo je da Komisija iz stava 1 ovog člana daje nalaz i mišljenje da li porodica, odnosno pojedinac, odnosno samohrani roditelj ima potrebu za materijalnim obezbjeđenjem. Predloženo je da pravo na materijalno obezbjeđenje za porodicu iz stava 1 ovog člana može se priznati za period od tri mjeseca, uz obavezu preispitivanja po službenoj dužnosti. Predloženo je da sadržinu i obrazac nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Članom 7 predloženo je da se poslije člana 30 dodaje novi član 30a koji glasi da pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti lice koje nema radnu sposobnost, u skladu sa ovim zakonom, odnosno lice koje je navršilo 67 godina života, a koje ima imovinu, ukoliko sa centrom za socijalni rad zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Članom 8 predloženo je da se poslije člana 32 dodaje se novi član 32a koji glasi da pravo na ličnu invalidninu ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i četvrti stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta. Predloženo je da pravo na ličnu invalidninu može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da nije korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima. Predloženo je da visina lične invalidnine iznosi 178.19 eura mjesečno.

Članom 9 predloženo je da se poslije člana 33 dodaje novi član 33a koji glasi da pravo na dodatak za njegu i pomoć ima lice kome je utvrđen status lica sa invaliditetom i treći stepen potrebne podrške u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta. Predloženo je da pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo u skladu sa drugim zakonima i da nije korisnik prava na ličnu invalidninu u skladu sa ovim zakonom. Predloženo je da visina dodatka za njegu i pomoć iznosi 65.35 eura mjesečno.

Članom 10 predloženo je da se poslije člana 176 dodaju se tri nova člana. Članom 176a predloženo je da se postupci za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom započeti prije početka primjene ovog zakona okončaju se po propisima po kojima su započeti. Članom 176b predloženo je da Komisije iz člana 80 ovog zakona nastavljaju sa radom do okončanja postupaka iz člana 176a ovog zakona. Članom 176c predloženo je da korisnici prava iz socijalne i dječje zaštite koji su ostvarili prava po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona, nastavljaju sa korišćenjem tih prava.

Članom 11 predloženo je da danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 4, člana 19 stav 1 tač. 9, 10, 11 i 11a, člana 21, člana 22 stav 1 tač. 7 i 9, čl. 24, 25, 30, 32, 33, 80 i 81 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 53/15, 56/15, 1/17, 33/17, 42/17, 50/17, 59/21, 145/21, 3/23, 48/24 i 33/25).

Članom 12 predloženo je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od od dana početka sprovođenja postupaka jedinstvenog vještačenja invaliditeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVODJENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE
O PORODICI I DEMOGRAFIJI

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i
dječjoj zaštiti

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Crna Gora je donijela Zakon o ratifikaciji Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom sa opcionim protokolom u julu 2009. godine. Svrha Konvencije jeste promovisanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i osnovnih sloboda od strane svih lica sa invaliditetom kao i promovisanje poštovanja njihovog urođenog dostojanstva.

U Crnoj Gori invaliditet se sada utvrđuje u pet različitih resora: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije (u oblastima: socijalne zaštite, boračke zaštite, PIO), Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (zapošljavanja) i Ministarstvu prosvjete i nauke, i to na osnovu 5 zakonskih i 27 podzakonskih akata.

Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta koji je u proceduri kod Skupštine Crne Gore obezbjeđuje se primjena jedinstvenog modela vještačenja invaliditeta koji je usklađen sa Konvencijom, i kojim se potencira potreba da je pored uvida u dijagnoze bolesti i oštećenja koje su dovele do invaliditeta, neophodno imati i prikaz potencijalnih prepreka adekvatnom i nesmetanom učestvovanju u zajednici lica sa invaliditetom, bez diskriminacije i na ravnopravnoj osnovi.

Dan početka primjene Predloga zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta je istovremeno i krajnji rok za usklađivanje zakona kojima je do sada bilo uređeno obavljanje poslova vještačenja u pojedinačnim resorima, te će biti samo potrebno da se sredstva koja su za tu namjenu opredjeljivana tim resorima nakon početka primjene ovog zakona (u 2026. godini) usmjere Zavodu.

U Radnom dokumentu (non-pejper) Evropske komisije o stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori iz juna 2025. u okviru 2.4 - temeljna prava u dijelu – osobe s invaliditetom navedeno je da Crna Gora još nije usvojila nacrt zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta, što je ključni korak u prelasku sa medicinskog na model zasnovan na ljudskim pravima.

Cilj Predloga zakona izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti je usklađivanje pojedinih njegovih odredaba sa Predlogom zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja.

Predložene promjene neće negativno uticati na materijalni položaj sadašnjih korisnika prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć i ličnu invalidninu.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

-Postiže se cilj u vidu ubrzavanje postupka ostvarivanja prava za korisnike i manje administrativnih procedura kod centara za socijalni rad.

- Predlog Zakona usklađen je sa Strategijom za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za 2022-2027. godinu. Predmetna Strategija predstavlja drugi strateški dokument ovog tipa usvojen u Crnoj Gori koji stavlja primarni akcenat na suzbijanje svih oblika diskriminacije te stvaranje uslova za uživanje jednakih prava u svim oblastima života licima sa invaliditetom.

Ciljevi koji se postižu predloženim propisom saglasni su i sa nacionalnim strateškim okvirom odnosno sa Predlogom srednjoročnog programa rada Vlade Crne Gore, naročito ciljem 1.2 kojim je definisana potreba za unaprijeđenjem poštovanja ljudskih i manjinskih prava, rodne ravnopravnosti i prava lica sa invaliditetom i eliminacija svih oblika diskriminacije.

Dodatno, Predlog zakona u skladu je i sa Nacionalnom strategijom održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine koja, kao jedan od krovnih strateških dokumenata koji je od posebnog značaja za implementaciju UN ciljeva održivog razvoja, u oblasti zaštite lica s invaliditetom primarni akcenat stavlja na eliminisanje diskriminacije lica s invaliditetom, kroz sprovođenje različitih podmjera ugroženih kategorija stanovništva.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

-Imajući u vidu da se Predlog zakona usklađuje sa Predlogom zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta kojoj se ukida postojeća metodologija rada i postojeći pristup utvrđivanja invaliditeta ne postoje dodatne opcije za ispunjenje ciljeva i rješavanje problema.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

-Predlog zakona će imati najviše uticaja na korisnika prava na materijalno obezbjeđenje, dodatka za njegu i pomoć i ličnu invalidninu, pa samim tim neće imati uticaj na privredu.

-Predložene izmjene i dopune neće uticati na dodatne troškove za građane, odnosno porodice.

-Pozitivne posljedice dopune zakona neće stvoriti dodatne troškove, ostaje isti obim prava i visina iznosa po ostvarenim pravima.

-Predloženim aktom ne podržava se stvaranje novih privrednih subjekata i ne postoje administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

-Za sprovođenje Predloga zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva imajući u vidu da će se vještačenje invaliditeta vršiti u skladu sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta, čime će se obezbjeđiti primjena jedinstvenog modela vještačenja invaliditeta.

Sredstva će biti umanjena za procijenjene godišnje troškove u iznosu od 73.336 eura vezano za troškove rada socijalno ljekarskih komisija koje prestaju sa radom, a čiju nadležnost preuzima komisija u skladu sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta. Socijalno-ljekarskih komisija ima ukupno osam. Od toga sedam prvostepenih socijalno ljekarskih komisija funkcioniše u nadležnim centrima za socijalni rad i jedna drugostepena socijalno ljekarska komisija u Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije. Komisije imaju po pet članova koji su doktori medicine odgovarajuće specijalnosti, dok stručno-administrativne poslove za potrebe Komisije obavlja sekretar, koji je zaposleni u Ministarstvu.

-Finansijska sredstva će se kao do sada utvrđivati na nivou svake godine, kao za sva ostala prava iz socijalne i dječje zaštite.

-Imajući u vidu da je Predlog zakona vezan za navedena prava koja su propisana Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti finansijska sredstva će se obezbjeđiti za 2026. godinu, jer će se zakon primjenjivati početkom primjene Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta.

-Iz implementacije ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

-Predlogom Zakona izvršiće se izmjene i odgovarajućeg podzakonskog akta, koji ne zahtijeva dodatna finansijska sredstva.

-Implementacijom ove mjere ne ostvaruje se prihod za budžet Crne Gore.

-Nisu postojali problemi vezani za obračun finansijskih sredstava, obzirom da se radi o redovnoj procjeni godišnjih potrebnih sredstava za budžet Crne Gore. S tim da će se dopune Zakona primjenjivati početkom primjene Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta.

-Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija.

-Ministarstvo finansija će procjenu potrebnih sredstava dati u Zakonu o budžetu Crne Gore za 2026. godinu.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertaska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

-U pripremi zakona nije održana javna rasprava imajući u vidu da se Predlogom zakona vrši usklađivanje sa odredbama Zakona o jedinstvenom vještačenju invaliditeta i njime se ne narušava osnovni koncept zakona, što je u skladu sa članom 52 stav 2 tač.2 i 3 Zakona o državnoj upravi.

- U pripremi Predloga zakona o dopunama Zakona bila je uključena eksterna ekspertna podrška.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

-Obradivač nije identifikovao poteškoće koje mogu nastupiti u implementaciji izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

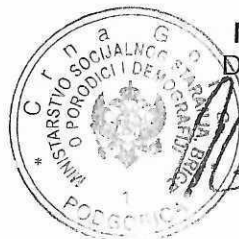
-Predlog Zakona biće upućen Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

-Glavni indikator će biti broj korisnika prava.

-Monitoring i evoulacija je u nadležnosti Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografiji koje aktivnosti će biti predmet sadržaja Izvještaja.

Datum i mjesto

Podgorica, 9.7. 2025. godine

MINISTAR,
Damir Gutić